

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszadának
 vagy megöröszésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Kristóffy képviselő.

Achim Andrásról holtá után nem akarunk rosszat írni; ennél fogva nem írjuk róla, hogy hozzá méltó utódja akadt Csaba új képviselőjében, Kristóffy Józsefben. Csak konstatáljuk azt a tényt, hogy Békéscsaba választóinak többsége nem talált az ő parlamenti képviselőjére magához senkit méltóbbnak, mint Kristóffy.

Békéscsaba nagyközség tudvalevőleg kettőről nevezetes. Az egyik az, hogy Magyarország legnagyobb faluja. Nem kell neki polgármester és városi tanács, elég a kisbíró is. Szép tőle, hogy a jegyzőjét el bírja maga tartani s nem szövetkezik más községgel körjegyzőséggé. Lakossága gazdag, de nincs magasabb szellemi igénye a pénznel; tehát megmarad nagy, elterjedt falunak. Másik nevezetessége Csabának, hogy ott szoktak a négy világtól felé haladó vonatok lekésni. Ha a nagyvárad ember Szegedre, vagy a szegedi Nagyváradra későn érkezik az alföldi vonattal, biztos, hogy Csabán maradt el a világtól. Csabát áldják csöndes vélekedéssel az aradiak Budapesten és a budapestiek Aradon. Azt mondják, a keleti expresznél a késés: lehetetlenség; próbáljon az a büszke ex-

presz Csabán át száguldani, majd meglátja, hogy nincs lehetlenség a világon.

Békéscsaba nagyközség ismét lekészt a világtól: most, mikor a koalíción is tul vagyunk, megállítja a maga politikai bölcsességének óráját a darabontvilágnál és megválasztja képviselőjének a fődarabont: Kristóffy.

Nem kell az új képviselőt bemutatni, van-e ember, a ki őt nem ismeri? A szocialista tüntetések, a szerkesztőségek megostromlása, utcai bicskázások, mind az ő életése mellett irattak be a magyar történelem fekete keretű lapjaira. Van egy külön feketeszegélyes lap is részére: az van rá felírva, hogy Kristóffy dobta rá a magyar politikai élet épületére az általános titkos választói jog csóvját.

Vannak híres emberek, a kiknek az a büszkeségük, amit alkottak. Kristóffy nem ezek közé a hírességek közé fog tartozni. Vannak hírhedt emberek is, a kik rombolásaikkal nemzedékek haragját provokálják. Ezek közül szemelte ki Achim András pátriája a maga képviselőjét Kristóffyban.

Nem a tehetségéért, tudásáért választották meg; azok felől bizony ő még ma

is ugyanaz a kis szolgabíró lenne, aki alig pár éve Tisza Istvánt is lepipáló szent lelkesedéssel hirdette vármegyéje közgyűlésén azt a rendületlen meggyőződését, hogy az általános titkosnál gonoszabb és átkosabb valamit Magyarország számára kitalálni nem lehetne. Azért lett újra képviselő, mert fordított egyet az elven, meggyőződésen és köpenyegen s azt a gonosz és átkos találmányt ma ő árusítja legbuzgóbban — ha nem is egészen önzetlenül, miként a csabai mandátum bizonyítja.

Hogy Békéscsaba mit nyer vele, az a jámbor csabai polgárok dolga, a kiknek — beh szépen is megírta azt annak idején Aesopus apó! — úgy látszik, csak golyákirályra van szükségük mindig. Az ország sokkal jobban ismeri Csaba új követét, hogysem valami nagy örömmel látná viszont a dunamenti palotában. De hiszen nem is ott lesz ő tetteivel tényező; Csaba marad birodalma, mint Achimnak. A parasztkirály után jön a darabontkirály, mind a kettő csak golyákirály; de hát ez kell a csabai többségnek, mely úgy látszik, még mindig csak a falusi élet gyönyöreiben kuruttyol.

*

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A tükör.

Japánban, az Etsigo tartomány egyik kis városkájában élt egy család, mely csupán három tagból állott; Sakusei ur, a neje és leányuk, Amoi, aki szüleinek öröme és büszkesége volt. Egy napon Sakusei ur, aki a városkának afféle polgármestere hivatalka volt, rövid időre a birodalom fővárosába rándult és magára hagyta otthon feleségét és leányát.

Elutazása előtt még jó tanácsokkal és figyelmeztetésekkel látta el szeretteit, amint azt a mikéző birodalmában a gondos családapák tenni szokták, ha hozzátartozóiktól egy időre megválni kénytelenek.

A csinos bambusz-villában néhány napig csendesen buslakodva jártak keltek a magukra hagyott nők; de azután a ház asszonya összeszedte minden erejét és átgondolta, hogy mégis csak nagy megtiszteltetés a férjére nézve, hogy uralkodója trónja számolyához rendelte és miután még ezenkívül a tavasz is ébredett, mely Japánban szinesebb, virágzóbb és enyhébb illatu, mint a világ bármely más országában, az anya és leánya napról napra mind emelkedőbb, derűs hangulatba jutott.

Mint minden ezen a gyarló földtekén, úgy mult el lassacska a Sakurei távolléte is és a derék, jó ember egy napon visszatért boldog otthonába, ahol szerettei szívélyes örömmel és kitárt karokkal fogadták.

A szép Amoi nagy örömet azonban jogosan tulajdoníthat a gyermekének önzésének, mely inkább azon csinos ékszerekben és ajándékokban találta kielégítést, amiket a jó apa becézett leánykájának a fővárosból hozott; de ezt a kis japán leánynak nem róhatjuk fel hibájul, mert ilyesmi más országokban is meg szokott történni.

Sakurei mama is sok ajándékot kapott, de leginkább örvendett a gyönyörű tükörnek, melynek hátlapja tiszta vert aranyból, elődala pedig remekül metszett kristálylapból állott. Ez volt az első tükör, mely ebbe az elhagyott kis városkába, Sakurei ur gyöngédségéül, került.

Szinte átom, hogy olvasóim és külsősen olvasóim az utóbbi állításon nért hitetlenül mosolyogva csóválják meg fejüket, mert ők az emberi hiúságnak ez eszközét már kora ifjuságtól fogva ismerik és használják és mégis úgy van, amint én mondtam. Sakurei asszony akinek egész lényében valami sajátos vonzó egyszerűség rejtett és aki életében most látta meg saját hasonmását a tükörben, jó ideig né-

mán bámult a képre, míg végre elhangzott ajkairól, a gyönyör kiáltása:

— Nézd csak, nézd Sakurei, ezt a remek képet! Feső ajkaival úgy mosolyog reám, mintha valami nagyon kedveset akarna mondani.

Milyen különös! A kimonoja is éppen olyan, mint az enyém! Csodálatos! Elragadó!

— Gyerek vagy, édesem! Hát nem látod, hogy ez a te képed? A te mosolygó szép szemed, kívánatosan piros eperajkad! Ezt a csodálatos tárgyat, melyet most a kezében tartasz, tükörnek nevezik és a nagyvárosi hölgyek minden termében legalább is tiz példányt találhatsz belőle!

Öszintén szólva, Sakurei asszony a lelke mélyéig örvendett, hogy tükre ilyen szépet mutat neki és napjában többször titokban eljátszadott a tükörrel, hogy saját képmásában gyönyörködhesse, azért titkolta gondosan ezt a gyöngeséget, mert leányának nem akart rossz példával szolgálni.

A veszedelmes játék azonban csakhamar véget ért, mert a becsületes jellemű Sakurei mama lassacska szégyelte szeretlen hiúságát és hogy a kísértésből menekülhesse, elzárta bűvös tükreét szekrényének egy rejtett fiókjába

Nagy pünkösdi o c c a s i ó!

Minden cikkben versenyen kívüli olcsó árak! Cégem speciális újdonságai: divatos ruhaszövetek, francia grenadinok.

Angol zephirek, selymek és ruhadiszek Blousok, csipke hetétek és gallérok, kezyük és harisnyák. Vászna, asztal és fehérneműek, teljes menyasszonyi kelengyék. Szőnyeg és csipkefüggönyök.

Uridivat különlegességek
CZILLÉR IMRE
 nagyáruháza.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 2.

Berzeviczy Albert elnök az ülést fél 11 óra kor nyitja meg. Felolvastatja özv. báró Bánffy Dezsőné köszönő levelét a Ház részvénytájkozatáért. Bemutatja az Országos Képzőművészeti Egyesület meghívó levelét Munkássy Mihály síremlékének felavatására. Kéri a Házat, hogy koszorút küldjön a síremlékre és az elnökséget bizza meg a koszorú elhelyezésével. Bejelenti, hogy Fráter Loránd és Barcsay Andor ellen a Kuria megszüntette a petíciós eljárást.

Sorra kerül

a kultusz tárcsa

költségvetésének tárgyalás.

Mangra nyilatkozata.

Mangra Vazul igazolni igyekszik, hogy nem egyéni célok, hanem a román nemzetiség érdeke sarkalta arra, hogy munkapárti mandátumot vállalt el. Bizonyítja, hogy a román népben van hajlandóság a magyarsággal való egyetértésre. A költségvetést elfogadja.

Polónyi beszéde.

Polónyi Géza: Orvendetes jelenségnek tartja, hogy román képviselőt magyar nemzeti pártban hall felszólalni.

— A nevelésügy a nemzet legfontosabb kérdése, mert a nemzet jövődjé az ifjú generáció hogy neveléséről függ. A miniszter programjának irányelveit helyesli, kifogást tesz azonban azért, mert a miniszter beszédében nem nyújt kellő biztosítékot programjának megvalósítására. Különösen a *katholikus autonómia* megvalósításánál történik nagy kétsédelem. Kéri a kultuszminisztert, hogy informálódjék arról, hogy mi akadályozza a kath. autonómia megvalósítását. Támogatja Molnár János határozati javaslatát, mely a katolikus autonómiáról szóló törvényjavaslatot közvetlenül a kultusz vita után benyújtani kívánja.

és szent esküvel megfogadta magának, hogy soha többé nem veszi ki onnan.

Azután folytatta megszokott rendes életét, mely szeretetei boldogításában találta kielégítést.

Sajnos, Japánban is megterem a lesújtó fájdalom és egy szomorú napon szegény Sakurei mama gyönyörűen kifejlődött Amoi leányának legmondosabb ápolása ellenére is kilehelte nemes, fáradt lelkét.

Az atya és leány kétségbeesését nem kísérttem megírni, mert nem akarom ezzel olvasóimat a végsőkig elkészeríteni.

Mikor a beteg asszony látta, hogy végső pillanata közel, meglátta leánya kezét, görcsösen szorongatta és elhaló, halk hangon sutogta:

— Amoi, én édes, egyetlen leányom, rövid idő múlva magadra maradsz atyáddal! Szeresd őt szived minden melegével és őrizd meg az én emlékemet is! Ha már nem leszek, vedd elő naponként azt az aranyos hátú, szép kristálylapot, melyet szekrényem fiókjába elrejtve találsz, mert megláthatod benne mosolygó arcomat, olyanak, amilyen még egészséges koromban, boldogabb napjaimban volt!

A zokogó leány szentül megígérte, hogy haldokló anyja kívánságát teljesíteni fogja... Sakurei asszony pedig lehunyta fáradt pilláit

A felekezetek szabadságát tiszteletben kell tartani, csupán a felekezetek tuzását lehet elítélni. Utal arra, hogy legutóbbi beszédében a a szabadkőművességnek ezt irányzatát különböztette meg: az egyik a humanus, a másik a francia szabadkőművesség. Ez utóbbival foglalkozik részletesen. Az *orthodox és a neolog zsidó felekezetek viszonyát* ismerteti és bizonyítja, hogy a két felekezet közt jelentékeny különbség van.

Kérdi a minisztert, hogy van-e szükség két egyházi szervezetre a zsidó egyház keretében? Szükségesnek tartaná, hogy a neolog és orthodox felekezet egy egységes szervezetben egyesüljön. Tiltakozik az ellen, hogy bárkire is hitágazati kényszert gyakoroljanak. Reflektál Bakonyinak a jesivákról tett nyilatkozatára. Elismeri, hogy a jesivák mai állapotán változtatnia kell, amit nagyobb pénzáldozattal feltétlenül el lehet érni, mert az orthodoxok már eddig is megmutatták, hogy már eddig is tettek annyit a magyar nemzeti kultúra érdekében mint a neológok és ha ez a fokozottabb anyagi segítségük meg lesz, akkor ők is abban a helyzetben lesznek, hogy olyan jeles rabbikat neveljenek, mint a neológok.

Bakonyi Samu: Közbeszól.

Polónyi Géza: Igen tisztelt képviselőház! Ha mindenki oly tárgyilagossággal kezelte volna a kérdést mint Bakonyi t. barátom, akkor már messzebbre lennének.

Többen a Justh-párton és balközépen: Ugy van!

Polónyi Géza: Attér ezután a cionista szervezet memorandumára, melyet annak idején a kormányhoz intézett. Hosszas idézetet olvas fel, majd kéri, hogy beszédét szünet után folytathassa.

Elnök 10 perc szünetet ad.

Szünet után

Polónyi Géza: Odakonkludál, hogy az államnak nem lehet célja, hogy a vallásban a felekezetek széttagolásával szaporítsa az egyes nemzetiségek kebelében ugys tultengő felekezetek számát. Attér ezután a *munkáskérdésre*. Nálunk a szociáldemokrata párt nemzetellenes propagandája igyekszik a munkásságot nemzetellenes célokra felhasználni. Ismerteti a szociál-

és lelke megkönnyebbülten felszállt a menyekbe... a nagy Nirvánába...

Amoi fogadásához hiven, naponként elővette a tükört rejtekéből és megnézte benne a képet, melyet legjobb hite szerint, az anyja hasonmásának tartott, persze még üde ifjúságában, ragyogó szépségében...

Es elmondta a képnek apró bánatait, tengernyi örömeit, úgy mint hajdan az élő anyának bizalmasan elbeszélte mindent, ami ártatlan lelkét hullámszába hozta.

Sakurei ur, aki hűséges hitvese halála óta lelkének minden szeretetét leányára pazarolta, gyakran észrevette a mélységes csodálatot és imádatot, amellyel Amoi a tükör képét áhitattal szemlélte és egy napon kikérdezte etelől leányát.

— Atyám! — így szólt a leány könyözött szemekkel, megindulástól remegő hangon — atyám, azért tekintek olyan áhitattal a tükörbe, hogy imádotl anyám képét megláthassam benne és meggyőnjem neki legtitkosabb gondolataimat is. Ezt megígértem neki, mielőtt elröpült abba a szép kertbe, ahol az örök tavasz virágzik!

Sakurei szemeiből sűrű, nehéz könyvek pergetek végig arcán, de nem volt bátorsága leánya boldog tévedését megzavarni, nem volt bátorsága Amoinak megmondani, hogy a kedves halotthoz csodásan hasonlító, saját bájos arca mosolyog felé a tükör sima lapjáról...

demokrata párt programját, majd összehasonlítja azt Marx, Bebel, Engelsmann tantétéinek egyes helyeivel. Hosszasan bizonyítja, hogy a Marx féle szocializmus *vallásellenes*, mely minden vallást, köztük a zsidót is támadja. Az pedig, aki a szocialista mellé oda teszi a *keresztény* jelzőt azt kívánja ezzel demonstrálni, hogy ő felekezeti béke, az űskeresztényi evangéliom alapján áll. Visszatér a szabadkőműves páholyok ismertetésére és pedig azokra, melyek hazafias eszméket terjesztenek. Így a pancsova vidéki Stella orientalis. A szab. kőműves páholyok közül azonban a francia irányuak között a Martinovics páholy a legagresszivebb. Egy képviselőtársunk tagja is volt ennek, de utóbb — nem tudja az okát ugyan, miért — otthagya azt. Ezért dicsérni tudom csak.

Sándor Pál: Az Istenért, csak ne dicsérjen engem! (Óriási derűtség.)

Polónyi Géza beszéde további részében szemelvényeket olvas föl a Világból, mely a szabadkőművesek hivatalos közlönye. Ez ellen a szabadkőművesek tiltakoznak, amire azonban Polónyi a berlini kongresszus jegyzőkönyvével megerősít. Majd egy ülés jegyzőkönyvét olvassa fel, melyben Várady Zsigmondnak amaz indítványa szerepel, hogy a törvényhatósági bizottságokból zárják ki a papokat, a testvérek pedig olvassák a francia encyklopediákat. Végül a páholyok hazaellenes ténykedéséről beszél, amit adatokkal is bizonyít. Nagyobb védelmet kér a katolikusok részére. A költségvetést nem fogadja el.

Az ülés 2 órakor ért véget.

Beöthy László és Fráter Loránd mandátuma.

Eltelt egy éve annak, hogy az ország követeket küldött a t. Háza. Azóta sok víz folyt le a Körösön és a mandátumok ügye még mindig nincs mindenütt tisztázva. A petíciók özönéből nagyon kevés van végleg elintézve. Legnagyobb része még mindig vagy a Kurian van, vagy pedig vizsgálat tárgyát képezi. Bihar-megyéből legújabbban a *hosszupályi* és a *sékelyhidi* mandátumok ügyében indult meg a vizsgálat.

A sékelyhidi kerületben Fráter Loránd mandátuma ellen szintén petíciót adtak be. A peticionálók, akiknek a háta mögött a szocialista Dóczy állott, a petíció benyújtása után egyenként léptek ki a peticionálók közül. Végére már csak egyetlen egy szavazóban tartotta a peticionálás kedvét Dóczy. Ez az egy aláíró Szilágyi Mihály volt, akinek aláírására azonban a Kuria elrendelte a vizsgálatot s ennek foganatosításával a nagyváradi kir. táblát bízta meg.

A vizsgálat vezetésére Kepes Miklós táblabíró kapott megbízatást. A bizonyítási eljárás, illetve a vizsgálat megkezdése a múlt hó 29-ére volt kitűzve, amikor Kepes meg is jelent Sékelyhiden.

A vizsgálatot azonban nem lehetett megtartani, mert mielőtt ahhoz hozzákezdtek volna, Szilágyi Mihály kijelentette, hogy eláll a petíciótól.

Szilágyi nyilatkozatát ezután közjegyzői okiratba foglalták s ezzel együtt megszüntették a további eljárást.

A másik petíció a hosszupályi mandátum ellen adatott be. Ez a vizsgálat már március-

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér Kishidőnél 9 éve vezetett

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tulságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszerár mellé, a volt Hegedűs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál
Nagyvárad, Bémer-tér.

ban megkezdődött, azonban a vizsgálat költségei csakhamar felemészítették a deponált összeget és így félbe kellett hagyni a vizsgálatot.

A peticionálók azonban az egy hónapos vizsgálat eredményével nem voltak megelégedve s ezért újabb összeget deponáltak, hogy tovább folytassák a vizsgálatot.

Dr. Ujfalussy Dezső, debreceni táblabíró, csütörtökön szállott ki újra Hosszupályiba és kezdte meg a félbemaradt vizsgálatot. Eddig a nagylétai szavazókat hallgatták ki. A vizsgálat igen lassan halad. Az eddigi tanúk egyáltalán nem tudtak olyan dolgot, mely Bédthy László mandátumának megsemmisítését eredményezné. A vizsgálat még igen hosszú ideig fog tartani. A még kihallgatásra váró tanúk száma 1300. Ha így tart a kihallgatás, úgy még júliusban sem nyer befejezést a vizsgálat.

Hosszupályiban különben a legnagyobb nyugalom uralkodik. A községben mindössze annyi külső jele van a vizsgálatnak, hogy idegen emberek nagyobb számmal járnak a község utcáin.

A békéscsabai választás. Békéscsabán nagy harc mellett folyt le a választás. A mandátumért küzdő három jelölt közül délben legkevesebb reménye volt Szeghőnek, aki fél 2 óraker bejelentette visszalépését. A szavazatok aránya este 9 óraker a következő volt:

Kristóffy	1030
Urszinyi	937

A választás 9 óra után ért véget. A szavazatok összeszámlálása után Kristóffy 86 szótöbbséggel Csaba képviselőjének jelentették ki.

A Magyar Turista-Egyesület vándorgyűlése.

A Magyar Turista-Egyesület folyó hó 5-én, hétfőn délelőtt 11 óraker a város háza közgyűlési termében vándorgyűlést tart. A gyűlésnek igen érdekes programja lesz. Dr. Thirring Gusztáv »Céljaink és feladataink« címen előki megnyitót tart. Dr. Nemethy Gyula teológiai tanár »A biharvármegyei csudavár«-ról fog felolvasást tartani. Dr. Schwicker Rikárd »Alpinetika és morál« című értekezését olvassa fel. Dr. Prinz Gyula pedig a Magas-Azsia fensíkjain tett vándorlásairól fog egyet-mást elmondani a közönségnek. A vándorgyűléssel kapcsolatban kirándulásokat is rendeznek a Turista-Egyesület tagjai: június 4-én a reggel 7 óra 24 percker induló személyvonaton Révre, délután 4 óra 50 percker pedig Püspök- és Félix fürdőbe fognak kimenni.

A Magyar Turista-Egyesület Nagyváradon tartandó vándorgyűlésére érkező tagjainak névsora:

Balassa Agoston, Benkő Mihály, Beninkey Győző, Beslik Adolf, Bischakker Vilmos, Bóldogh Gusztáv, Déry József, Hoffmann Antal, Ivanics Miklós és neje, Kauzál István, Kertész Károly, Késmárky Gyula, Lakner Károly, Matza Gyula, Merendyák János, dr. Mihálovics Béla, dr. Nigrényi György, Novák Gyula, Pókl Antal, dr. Prinz Gyula és neje, dr. Steinberger Sarolta, Steiner Hugó, Szépliget Győző, dr. Thirring Gusztáv, Thull Valér és neje, Weissenau Alajos, Jelitá Voicichovszky Vilmos, Bekey Imre Gábor, Jász Géza, dr. Jordán Károly, Jordán Aiktor, Kun Ferenc, Solcz Pál Kornél.

Tavaszi ujdonságaim CIPŐ, KALAP és ural divatcikkekben megérkeztek REICHARD áruháza

UJDONSÁGOK.

* **A király.** A király pompásan érzi magát Schönbrunnban. Délelőtt Ferenc Szalvátor főherceget fogadta, a ki fél óráig maradt ő felségénél, aztán dr. Kerzl udvari orvoshoz ment. Közvetlenül utána érkezett herceg Montenuovo főudvarmester is, hogy megbeszéljék a laizai Hermes-villába való átköltözés idejét. Időközben Ferenc Károly főherceg ment a királyhoz kihallgatásra. Valószínű, hogy a jövő héten költözik az uralkodó Laizba, amelynek parkját teljesen elzárják a közönség elől.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott dr. Thury László v. főügyész elnöklete alatt, amelyen dr. Adorján Ármán, dr. Várnay Ferenc és dr. Dóri István voltak jelen. Letárgyalták a hordóhitelesítő hivatalról szóló szabályrendeletet; véleményt mondtak a régi Sas és Zöldfa vételi ára után kivetett városi átírási díj ügyében.

* **A kispapok vizsgálata a püspöki palotában.** A helybeli papnevelő intézet teológiai tantolyamán most kezdődtek meg az évváró vizsgálatok. Tegnap volt az első vizsgálat, melyet gróf Széchenyi Miklós megyés püspök kívánságára a püspöki rezidenciában tartottak meg a szentszéki tanácsteremben. A vizsgálatot a püspök figyelemmel hallgatta végig, élénk érdeklődést tanusítva a kispapok feleletei iránt. A püspöknek ez az első lépése elárulja, hogy itt is főgondja lesz a papnevelés rendkívül fontos ügye.

* **Pásztor Ede indítványa.** Pásztor Ede törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be Nagyvárad város törvényhatóságához, amelyben azon indítványának elfogadását kérte, hogy Kapucinus-utcát, a nemrég elhunyt báró Bánffy Dezső nevére Bánffy Dezső-utcának nevezék el. Nagyvárad város tanácsa tegnap, mint állandó választmány tárgyalta az indítványt s abban állapodott meg, hogy a június havi közgyűlésnek nem ajánlja az indítvány elfogadását, hanem javasolja, hogy adják ki az indítványt annak a bizottságnak, amelyet az utcák elnevezése ügyében már korábban kiküldött a város törvényhatósága.

* **A tanítók fizetésrendezése a vármegye előtt.** Marostorda vármegye egy korábban hozott határozatával kimondta, hogy feliratilag fogja kérni a képviselőháztól az 1907. évi s a tanítói fizetésrendezésre vonatkozó törvény módosítását. Ennek kapcsán tegnap megkereste a fenti vármegye Bihart is, hogy hasonló szellemű határozatot hozzon s a tanítók fizetésrendezését úgy eszközölje, hogy az mindenütt egyforma legyen. A tanítók fizetését a XI, X, IX. fizetési osztályokba kéri besoroztatni Marostorda átiratával az e héten tartandó közgyűlés foglalkozik.

* **A vármegyei napidíjasok lakbérére.** A vármegyei napidíjasokra sérelmes s az igazolványos altiszteknek kedvező belügyminiszteri körrendelet arra ösztökéli a napidíjasokat, hogy más uton módon biztosítsák megélhetésüket. Legujabban arra kéri a vármegyét, hogy részükre lakbért állapítson meg. A napidíjasok 400 korona lakbért kérnek, ugyanazt az összeget amit a város törvényhatósága megszavazott a városi napidíjasok részére. A kérelemmel a júniusi közgyűlés fog foglalkozni.

* **Nem voltak határozatképes számmal.** Nagyvárad város nyugdíjbizottsága tegnap délután ülésre jött össze, de mivel csak Bordé Ferenc főjegyző, mint elnök, dr. Grósz Menyhért és dr. Nemes Aron és dr. Molnár Imre jegyző voltak jelen, a kitűzött nyugdíjazási ügyeket nem intézhették el s csupán néhai Sztarill János volt árvaszéki ülnök özvegyének állapították meg özvegyi ellátását.

* **Inger Solimán költözik.** Pár éve még csak, hogy Szomalín alkirálya Inger Solimán Biharban birtokot vásárolt, de sehogyan sincs beletörődve a bihari állapotokba és innen költözködni fog. Az alkirály Máramarosban akar birtokot vásárolni s oda akarja áttenni udvartartását Kimpánból. Tegnap Debrecenben járt Inger Solimán. Itt csak rövid ideig időzött, mi-alatt megtekintette a várost. Az alkirály török feztben s török ruhában jár-kelt az utcán s így sok gyermek bámulóra is akadt.

* **A béli új egészségügyi körök.** A belügyminiszter megsemmisítette Biharvármegye azon határozatát, melyben az új egészségügyi körök beosztását állapította meg. A határozat értelmében új köröket kell megállapítani és pedig a járások tekintetbe vételével. A béli járásra vonatkozólag a főszolgabíró tegnap terjesztette be javaslatát. E szerint a járásban két kör szerveztetnének és pedig az ökrösi, melyhez 17 és a béli melyhez 16 község tartoznék. Emellett a beosztás mellett biztosítva van a két körorvos megélhetése.

* **Husz korona előleg mellett szabad a kivándorlás — de csak Ujvidékig.** New-Yorkból a Scharlack Lajos és társa hajóstársaság, hogy utasokat szerezzen magának, igen barátságos hangu leveleket küldözget Magyarországra. A levelekben arra kéri az embereket, hogy csak menjenek ki Amerikára, ne féljenek semmiféle kellemetlenségtől, csak küldjenek 20 korona előleget a társaságnak, mely ennek ellenében olyan tanácsokkal látja el őket, hogy azok megtartásával utlevél nélkül is szépen kijutnak az Ujvilágba. Az ilyen levelek alapján Kura József illyei gazda is utnak indult és Ujvidékig el is jutott. Ujvidéken azonban feltartóztatták és meg is büntették. Kira hazatérve, egyenesen a szalontai főbíróhoz ment és kérte, hogy az általa elküldött 20 korona előleget, ezenkívül mintegy 100 korona költséget a csábító társaságtól hatósági uton hajtsák be.

* **A gyermekkorház szabályzatának módosítása.** A Sztaroveszky-alapítványi gyermekkorház alapszabályainak módosítását határozta el a kórház igazgató választmánya, mert annak egy része már nem felel meg a mai viszonyoknak. Így a szabályzat még mindig mint magán kórházat említi az intézményt, holott a miniszter már régen, mindjárt a megnyitáskor, megadta a nyilvánossági jogot. Azonkívül szükséges, hogy egy sebészfőorvosi állást rendszeresítsenek s ezen állást, az igazgató-főorvos állásával együtt, végleges nyugdíjjogosult állássá szervezik. A városi tanács mint állandó választmány a módosítást magáévá tette s annak elfogadását javasolja a közgyűlésnek.

* **Ninos elég segédjegyző.** Biharvármegyében az utóbbi években mind jobban érzik az okleveles jegyzők hiányát. E hiánynak legnagyobb oka az, hogy a segédjegyzőknek mindössze 1000 korona fizetésük van s ebből kell magukat fentartani. A községek most ezen az állapoton úgy akarnak segíteni, hogy beszüntetik a segédjegyzői állásokat és azok helyett irnoki állásokat szerveznek. Tegnapi már a belényesi járás remetei körjegyzősége be is terjesztette ily irányú határozatát. A főszoigabíró véleményezi a határozat jóváhagyását és pedig a fenti okok alapján.

* **Az Erdei-Gulácsy kiállítás.** Ezen műtörténeti jelentőségű kiállítás a nagyváradi közönség érdeklődését fokozottabb mértékben megnyerhesse, szükségesnek véljük a következő tájékoztató rövid adatokat közzétenni: *Erdei* Viktor festőművész szerepelt a Műcsarnok és Nemzeti Szalon kiállításain, kollektív kiállítás 1907. Budapest. »Kéve« művész egyesület Budapesten 1909, 1910, 1911, Berlin, Drezda, Düsseldorf 1909 évben. Az 1910-ben kiadott mappa általános sikert aratott az egész európai versenyen. 1 példány a Szépművészeti Múzeum állal megvásároltatott. E. *Karinty* Ada képei csak különös kivételképpen a művészön beleegyezésével lettek ezen kiállításán bemutatva. (Később csakis külföldi magyar kollektíon lesznek kiállítva. *Gulácsy* Lajos festőművész külföldön következő kiállításán vett részt: Londoni internationalis kiállítás 1898. Venezia Internationalis kiállítás 1909. Római világiállítás 1911, hol »Flamma Vestalis« című képe őfelsége az olasz király dicséretét is kiérdemelte és méltó feltűnést keltett. Szépművészeti Múzeumunkban Budapesten »következő képeit őrzik a művészek: »Dambvidék« olajf. »Szerelem« rajz, »Régi porcellánok« rajz és »Florenzi ábránd« rajz.

Gulácsy Lajos részt vett még a Műcsarnok és Nemzeti Salon összes kiállításain 1900-tól 1910-ig továbbá műveiből hétszer rendezett kollektív kiállítás Budapesten I-szer, 1908-ban II-szer 1909-ben. Ugy Erdei, mint Gulácsy művészetét 10 éven belül ismertették az összes szak- és napilapok. Tótváradi Kornis Elemérné csipkái a Wien-i »Kéve« kiállításán 1909—1911 évben feltűnő sikert arattak. A római katolikus egyház érdeklődését különösen felhívjuk a régi, értékes egyházi tárgy festményekre, miután azok határozottan kiváló példányai a keresztény olasz művészetnek. Különösen »Szent Jeromos« című olajfestmény Domenichinotól élt 1581-től 1640-ig. — A kiállítás a Sas-passage I. emeleti helyiségeiben pünkösd hétfőig bezárólag van nyitva.

* **A bejelentési hivatal felállítására.** A bejelentési hivatal felállítását Nagyvárad város törvényhatósága elhatározta s a szabályrendeletet jóváhagyás céljából felterjesztette a miniszterhez. Azonban a belügyminiszter nem hagyta jóvá a szabályzatot és a közgyűlés határozatát, mert a törvény szerint a miniszter rendelheti el a bejelentési hivatal felállítását s a városnak csak az ügykezelési szabályzat elkészítése a joga. Arról volt szó, hogy a dolgot a júniusi közgyűlésbe beviszi a tanács; tegnapi ülésében foglalkozott is vele, azonban most levették a napirendről s a júliusi közgyűlésig elkészítik a bejelentési hivatal szervezeti szabályzatát.

* **A városi tisztviselők öröme.** A 90,000 koronás államsegély felosztásánál egyes városi tisztviselők sérelmet szenvedtek az osztályozás miatt, továbbá mert a városnál egyes állásokban fokozatok voltak, amiket az államnál nem ismernek s így a miniszteri táblázatban sincsenek felsorolva. Nagyvárad város törvényhatósága ezen az állapoton akként segített, hogy a III. oszt. aljegyzői állást átszervezte II. osztályúvá; az I. és II. oszt. foglal-

mazó állások között a különbséget és a fokozatot megszüntette; az összes rendőrbiztosi állásokat rendőrfelügyelőkké átszervezte, végül a havidíjas irnokok lakbérét évi 200 koronáról 400 koronára emelte fel, még pedig 1911. január 1-től számítva. Az érdekelt tisztviselőknek tegnap beteljesedett az óhajtatásuk, megjött a belügyminiszter leirata, amelylyel a közgyűlés határozatát jóváhagyja.

* **A zsebmetszők napja Székelyhídon.** Székelyhídi tudóstónk jelenti, hogy ott tegnap kezdődött meg az országos vásár. A népes vásárról természetesen nem maradhattak el a zsebmetszők sem. A vigyázatlanabb vásárosoknak egymásután vágták föl zsebeiket s lopták el a pénztárcáikat. A csendőrségnek végre sikerült egy zsebmetszőt Gebei Ferenc személyében elfogni. Az elfogott zsebmetsző közismert notorius vásári zsebmetsző.

* **Az új piaci szabályrendelet mara d.** *Gábel* Jakab törvényhatósági tag a lakás- és élelmiszerügyi bizottság véleményét magáévá tette s indítványt adott be Nagyvárad város törvényhatóságához, miszerint az új piaci szabályrendelet, mely az élelmiszerek elővásárlását délelőtti 9 óráig eltiltja, helyezték hatályon kívül, vagy az elővásárlási tilalmat nyáron reggel 7 órára, télen 8 órára redukálják. A városi tanács az indítványt nem tette magáévá, hanem olyan javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy az indítvány felett térjen napirendre s a tanács bizassék meg a kérdés további tanulmányozásával.

* **A mentők működése május hóban.** A nagyváradi mentőosztály május havi működéséről most állította össze a kimutatást *Grácsser* Lajos tűzoltóparancsnok és szolgálatvezető. A mentők májusban 58 esetben nyújtottak első segélyt s a betegszállítások száma 57 volt. A mentőosztály fennállása óta 4198 esetben vette igénybe a közönség a mentők segítségét.

* **Meglopott pénzügyőri szemlész.** *Borbáth* Ferenc pénzügyőri szemlész feljelentést tett a rendőrségen, hogy szobájában elhelyezett ládjából ismeretlen tettes 120 koronát ellopott. A pénz nem az ő tulajdonát képezte, hanem az a pénzügyőri szakasz közös étkezési díja volt. A megejtett nyomozás során a rendőrség megállapította, hogy a lopást *Petrik* Elek, a pénzügyőrök volt hetese követte el olyképp, hogy *Borbáth* Ferenc szemlész szobájában takarított s az ott levő ládát álkulccsal felnyitotta s abból vette ki a pénzt. Kihallgatása során azt is eladta, hogy a lopott pénzből anyjának öz. *Petrik* Eleknének is adott 50 koronát. A rendőrség mindkettőjüket letartóztatta s ellenük a bűnvádi eljárást megindította.

* **Elveszett.** *Zsiri* Károly össi-i béresgazdának három hónapos veres farka üsző bonyuja. Ismertető jele: orrán fekete folt, farka fehér bojtos.

* **Szülők figyelmébe!** Jól tanuló fiuknak a legnagyobb örömet azzal szerzünk, ha egy jó lövő flóbert-puskát veszünk. Hogyha jót és olcsót akarunk venni, úgy azt csak *LADÁNYI JÓZSEF* puska-művesnél Rákóczi-út, Moskovits-palota lehet kapni, mert nem mindegy hogy az csak flóbert legyen, mert a legtöbb szerencsétlenség a rossz és megbízhatatlan fegyverrel történik, ma már olyan egyének is árusítanak fegyvert, akik ahoz nem értenek, mert gramofon pipa és tollhoz a fegyver nem való. M. kir. lőporáruda. Telefon szám 269.

* **A Püspökfürdő megnyitása** impozáns módon történt meg folyó hó 14-én, vasárnap délután. Tűzes nyári napsugár, hangos madárdal, vig muzsikaszó, balzsamos illat, jókedv töltik be a levegőt s varázsolnak tündérligetet oda, ahol a hosszú tél alatt a csendesség ütötte fel tanyáját s csak a Pece vize folydogált csen-

desen s a lótvirág várta már nehezen a ki-keletet, hogy felvehesse pompás nyári öltözetét. A fürdő figyelmes és gondos bérlije *Kernáts* János már akkorra mindent előkészített úgy, hogy a vendégek teljes kényelemben érezhessék magukat. Volt is népvándorlás olyan amelyet nem láttak hamarosan az öreg lótvirág s amire az öreg erdei fák is jóváhagyólag bólintgatták évszázados koronáikat. Közel 1500-ra rugott a vendégek száma, ami egyaránt szólt a fürdő és a vendéglős országkirú nevének. Az ózondus és balzsamos tavaszi levegő, a kiváló határu tükör és kádfürdők, az uszoda nem hiába csábította az embereket a Püspök-fürdőbe. Üdülés után a fehér asztalokhoz telepedett le a közönség, ahol a vendéglős kitudó borai és *Dankó* Boldizsár Kálmán m.-pécskai zenekarának talp alá való nótái mellett késő éjjelig ünnepeleék a nagy napot, a Püspök-fürdő megnyitását.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

x **Tavaszi vásár.** Tisztelettel értesitem a mt nagyközönséget, hogy a csillár és fémáru gyártást megkezdem s ennél fogva raktáron levő csillár készletemet helyszűke miatt gyári áron, sőt normális elfogadható áron elárusítom. Régi csillárok átalakítása galvanizálás, fémáruk rezezése, nickelzése, butorvasalás, portáldiszkek stilszerű készítése rajz és terv szerint. *Stern*, Bémer-tér, Telefon 556.

Tudatom a n. é. közönséget, hogy a volt
Ifj. KOHN SÁMUEL-féle
üzletben meglevő árukat még csak
e hó végéig árusítom.

Tovább eladók is akár egészben, akár cikk szerinti partikban előnyösen vehetnek!

FLEGMAN.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy **a tavaszi és nyári szöveteim** megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálók.

x Néhai főtisztelendő **Makutz Ernő** hteol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* kiárusítom. Benkő A könyvkeresk. Rákóczi-ut 10

Vas és rézbutor

GYÁRTI FAKTÁRI

Székényágy 3 matraccal 19 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarmiss 5 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.
Tanuló fizetéssel felvétetik.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Sombat: Eljen a király (A bérlet 64).
Vasárnap délután: Babuska, Horváth Mici fellépte, este: Lord piccolo (Kisbérlet 29).

Eljen a király!

Véber és Hennequin bohózatának megértéséhez egy kissé ismerni kell az ujságokból a francia királypártiak és a köztársaságiak helyzetét. Az egyik is, a másik is tulbecsüli az ellenpárt erejét és fél tőle, maga a francia polgárság pedig nem sokat törődve a politikával, egyszerűen örül, ha békében élhet. Nem nehéz tehát a francia közönség előtt egyik iránytúl zóit sem neveltségessé tenni. A közönség örül, ha mulathat s nem haragszik meg a karrikatúráért. Annál kevésbbé, mert a karrikatura eredetijéért sem nagyon lelkesedik.

A Szigligeti színházban tegnap bemutatott bohózat két szerzője tehát előre nyugodt lehetett, hogy nem fog hazájában semmitéle neme-sebb értelemben vett politikai ideált sérteni, ha kicsutolja a francia szélső árnyalatokat. Még abból sem lesz baj, ha a guany maró lesz. Csak az a fő, hogy egyébként a bohózat a rendes recipe szerint készüljön, legyen benne megcsalt asszony és felszarvazott férj, tarka helyzet, félreértés, kacagtató ellentétek és a végén kibékülés, lehetőleg valamely sikerült utolsó bon-motval. Mindez az Eljen a királyban benne van. Kicsutolják a szerzők a királypárti és a szociáldemokrata törekvéseket egyaránt, sőt a mai köztársasági rendszert sem kinélik. De ez csak a keret.

A darab igazi cselekménye két férj körül forog. Egyik a királypártiak, másik a szociáldemokraták vezére, de mindkettő a vezérkedést csak ürügyül használja holmi kis kalandok elleplezésére. A három felvonás éppen elég arra, hogy kacaghatson rajta a közönség, hogyan sül föl a két jómadár, amikor a leplezetés már nem sikerül. Van közben névcserre, félreértés, bonyodalom és ami el nem maradhat: gyakran nagyon is egyértelmű kétértelműség. Az ember igazán elcsodálkozik, hogyan tudnak a francia szerzők ennyi bolondos helyzetet kitalálni — és még inkább lehet csodálkozni azon, hogy annyi tréfás és ötletes bohózatuk közt, hogy nincs egy sem, mely legalább

tévedésből ment maradt volna a trágárságoktól, vastag kétértelműségtől és mint állandó programponntól: a házasságtöréstől. Véberék darabja is e szokott recipe szerint készült, a szokásos adag malacságokkal. Hatása volt, de még több lett volna a trágárságok nélkül, melyek teljesen fölöslegeseek. A bonyolítás azonban kacagtatóan sikerült. Néhol már szinte tulozzák a komikumot, majdnem farsasztók. Az átlagszínvonalon azonban megmarad a bohózat és mint a színház férfiestéelyeinek programmszáma, az efféle darabok rendes néhány előadását megéri, aztán a feledés jól megérdemelt homályába merül. Két hónappal utána senki sem fog emlékezni reá, az sem, aki legjobban mulatott rajta.

Az előadás gyorsan perdült, amint annak francia bohózatnál perdülnie is kell. *Tóth Elek* bárója volt az előadás központja, abban a művészi és izléses feldolgozásban, mellyel *Tóth* ezt egyik igen sikerült alakításává tette. A radikális ellenfél *Sik Rezső* volt, igazi nihilista maszkkal és játékkal. Igen bájos és ügyes volt a két női főszereplő, *Szentgyörgyi Márta* és *Etsy Emilia*. Az anyós szerepéből *Angyal Ilka* csinált elsőrendű alakítást. *Kassay, Turányi, Hunyady, Vané* és mások kisebb szerepekben is egészen szép sikerrel járultak az összhathoz. A közönség ellenben már érzik a nyári kimerültség, kevesen voltak a színházban és akik ott voltak, sem nagyon lelkesültek.

—r.

IRODALOM.

»A Kath. Hitterjesztés Lapjai« ez évi 6 ik, júniusi füzete a következő kiválóan érdekes tartalommal jelent meg:

Tartalom. Dr Széchényi Miklós gróf, a váradi egyházmegye új főpásztora. — Szűz Mária tisztelete Abessiniában. — A terenc-rendiek a Balkánon. — Midellawita ceyloni missió története. — A wei-tze-ngai »szent hegy« Kinában. — Missiói tudósítások: Japán: Corre atya halála. — Afrika: Hírek a zambezi missióból. — Szigettenger: Uj missió a Tubuai szigeteken. — Kegyes adományok.

Képek. Gr. Széchényi Miklós arcképe. — Abessiniál Baeteman lazarista atya három hitoktatójával. — Kelet-Afrika: Abessiniái törzsfőnök. — Kan-szu. A wei-tze-ngai »szent hegy« környéke. — Kan-szu: A »szent hegy« egyik folyosója. — Kan-szu: A wei-tze-ngai »szent hegy« — Kan-szu: A »szent hegy« karzatai. — Szigettenger: Belsőültek Tubuai szigetről.

A tanulságos és ismeretterjesztő képes havi folyóirat előfizetési ára: egész évre 6 korona. Megrendelhető »A Kath. Hitterjesztés Lapjai« kiadóhivatalában, Nagyvárad, Papnevelő-intézet.

Alexovics predikációja. *Buzárovits* Gusztáv kiadásában *Esztergomban* éppen most jelent meg: *Alexovics* Vazul ünnepnap predikációi. A magyar kath. egyház újabb történetében alig van férfi, akinek egyházi szónoklati oly mély hatást gyakoroltak volna hallgatóira, mint *Alexovics* Vazul pálosrendi szerzetes, a XVIII. század végének e híres magyar szónoka, akiről olvassuk, hogy az egyetemi ifjúság annyira szerette, hogy kora elhunyt fölötti fájdalmát három havi gyásszal tanusítá. Szentbeszédei, amelyeket mindig nagy gonddal dolgozott ki, 1807. óta, amikor második kiadásban megjelentek, már csak elvétve a könyvtárakban láthatók, antiquárius-könyvtárai uton is alig lehet hozzájuk jutni. A kiadó-cég szolgálatot tett vele a magyar kath. papságnak, amikor *Alexovics* szentbeszédeinek első kötetét, mely 28 ünnepi beszédet tartalmaz, egy század leteltével újból közrebocsátotta. Dicső-

retre, magasztalásra nem szorulnak. Aki belőlük egyet elolvasott, tudja, hogy e szentbeszédek anyaga úgy, mint feldolgozása a legfokozottabb igényeket is kielégíti. — A 392 nagy 8 adretű oldalra terjedő kötet ára füzve 4 K, kötve 5 K 20 fillér. Megrendelhető *Buzárovits* Gusztáv könyvkiadónál, Esztergomban.

MULATSÁG.

Verseny kuglizás és házi estély. A katolikus legény egyesület saját helyiségében (Teleki utca 13) 4 én, verseny kuglizást és házi estélyt rendez. A kugli verseny délelőtt fél 11 órakor kezdődik. Három díj lesz kiosztva azok közt, a kik legtöbbet ütnek. Első díj: egy pünkösdi bárány, második díj: egy gyönyörű ébresztő óra lánc nélkül, harmadik díj: egy krokodil bőr szivartárca. Egy igen érdekes díjat kap az, aki legtöbbet dob és legkevesebbet üt. A nyerevények a házi estély alkalmával lesznek kiosztva, a mely 8 órakor fog kezdődni. Az érdeklődők szives megjelenését kéri a rendezőség.

EGYESÜLETEK.

Népnevelési Közöny. Szerkeszti *Bodnár* János. Vezércikkben felhívást intéz a Népnevelési-egyesület elnöksége Biharmegye lelkészeihez, tanítóihoz és jegyzőihöz az általa kiadandó megyei újtérképre való előfizetésre. E térképen — amely 10 ezer koronájába kerül az egyesületnek, — már az új helységnevek lesznek. — Ezután a hivatalos része következik. Egyesületünk térfoglalása és a Tanítók Háza című cikkek az egyesület gyarapodásáról, intenzív munkájáról tesznek bizonyosságot. Krónika és egyesületi élet fejezik be e legújabb számot.

TANÜGY.

Egy felfüggesztett tanító panasza. A májusi közigazgatási bizottság *Molnár* László derecskei gazdasági tanítót felfüggesztette állásától. A felfüggesztést kimondandó határozat ellen a tanító tegnap felebbezést jelentett be. A felebbezésben kifogásolja a tanító, hogy az ő ügyében az a közigazgatási bizottság határozott, amelynek tagjai felülbírálták és annak idején kifogástalannak találták azokat a számadásokat, melyek miatt ő feljelentést tett a miniszterhez.

Igazságszolgáltatás.

Megbosszút pofonok. *Csuka* Zsigmond sárándi lakos néhány társával, a múlt évi október havában a sárándi állomás mellett levő kocsmában mulatott. Egy külön asztalnál ült *Vég Lajos* és *Varga Lajos*, aki *Csuka* kát és egyik társát egy alkalommal arcul ütötte. A legények bosszút forraltak. Előre elmentek a kocsmából és meghuzódtak a Sáránd felé vezető ut árkában. Mikor *Vég Lajos*, *Varga Lajos* és *Samu András* mellettük ment el, kiugrottak az árokból, botokkal, dorongokkal alaposan helybenhagyták régi ellenségüket. A debreceni kir. törvényszék tegnap ítélkezett ebben az ügyben *Tóth Aurél* törvényszéki bíró elnöklété alatt. Az enyhítő körülmények figyelembe vételével *Csuka* Zsigmondot négy havi, *Kalmár Ferenc* és *Csiszár Lajos* társait két-két havi, *Gyöngyösi József* és *Tóth Pált* pedig 14—14 napi fogházra ítélték súlyos testi sértés miatt. Az ügyész és a vádlottak felebbeztek.

NYILTTÉR.

REISZ MIKSA
butorgyára

Nagyvárad,
Rákóczi-út 14.
szám alatt
(„APOLLÓ” mellett).

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával
művészikivitelben szápadlás
nélkül is készít **kitűnő** hir-
nevű

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.

Bíróság delegálást kérnek a
Zsilinszky-ügyben.

Gyula, június 2.

(Saj. tud.) Dr. Simonka György Achim
Andrásné képviselője ma beadványt in-
tézett a Kuriához az iránt, hogy a Zsi-
linszky-ügy tárgyalására más bíróságot
delegáljanak. E kérelmet azzal indokolja
Simonka, hogy a gyulai bíróság elfogult,
annak tanujelét adta akkor, mikor a Zsi-
linszky fiukat csak az igazságügyminisz-
ter sürgönyére tartóztatta le az ügyész-
ség. A törvényszék szintén elfogult s erre
leginkább rá vall az, hogy a tárgyalás
napját június 10-ére tűzte ki, amikor
tudvalevőleg az esküdtek intelligens em-
berek, akik felmentik a vádlottakat.

Lefejezett bűnös.

Bécs, június 2.

(Saját tudósítónktól.) Halberstadtban
ma lefejezték egy Berker nevű gazdálko-
dót. A lefejezés oka az volt, hogy Ber-
ker egy szekercével kiirtotta feleségét és
gyermekét. Az elítelt nyugodtan tűrte
sorsát.

Réthyne hulláját megtalálták.

Budapest, június 2.

(Saját tud.) Réthy Károly festőmü-
vész feleségének hulláját ma Duna-Adony
mellett a katonák kifogták.

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKÉ

Irtá SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás) 15

Erzsike szépségét éltékni csakis azok
tudták eléggé, kik őt tanulmányozták s érde-
kel figyelték. Az első benyomás, mit előkelő
szépsége keltett, igen előnyösen fokozódott, ha
valaki őt tovább nézhetett. Szemei erős, szilárd
akaratát határozott jellemét tükrözték vissza,
szája körül pedig egy olyan szelid vonás űlt,
amely félreismerhetetlen jele volt nemes jó szí-
vének.

Az arcát egészben véve, komoly, majd-
nem bus kifejezésűnek mondhatjuk. Minél job-
ban szemléltek, annál szöbnek tűnt fel a
leányka. S olyan volt a lelkülete is: Szép, jó-
ságos, nemes, nyílt, de kissé tulkomoly, néha
szinte mélabus.

Utóbbi sok gondot okozott szülei s álta-
lában szeretteinek voltak napjai, amelyeken egy
mosoly nem jött ajkára, bármily vidám vidám
köre lett is lágyan. Környezetét sokszor csodál-
kozásba ejtette a hajdani lármás, szilajságig
eleven kis Böskének, komoly nyugodt visel-
kedése.

Dacára annak, hogy művészileg tán-
colt még sem kedvelte a bálakat, sem semmi-
nemű táncmultságokat. Legnagyobb szórako-
zását a zenében találta fel, remekül zongorá-
zott, s órákig elüldögélt kedvenc hangszere
mellett, klasszikus darabokat s szébbnél szébb
magyar nótákat játszott rajta.

Ekként röviden bemutatva Erzsikét, tér-
jünk vissza hozzá amidőn unokanővére s hü-
barátnője Hollódy Margit közt a társaságban
is bemutatkozik.

Erzsike feltűnő és elegáns megjelenése s
az újság ingere mit keltett nagy mozgalmat
okoztak az urak között, mindenki látni akarta
őt s beszélni őhajtott vele, s Alice először éle-
tében tapasztalta, hogy ma az ünnepeltetésben
másodrendű szerepe jutott. Leghűségesebb ud-
varlói is mind az új szépség köré csoportos-
ultak, az egyedül Légrády ki a szép Alicébe
évek óta fűlő szerelmes volt, maradt most is
hü hozzá s el nem mozdult oldal mellől,
örömmel tapasztalván, hogy végre egyszer za-
vartalanul s egyedül lehet szíve választottja
mellett.

Nem kerülte ki azonban figyelmét Alice
szóttlan levertsége.

Légrády egyike volt azoknak, kiket e
könnyelmű, szívtelen leány évek óta kezeiben
tartott. Nem tekintette őt magához méltó férj-
nek, de azért végleg elszalasztani semmi szán-
doka nem volt. Egyrészt udvarát akarta e csi-
nos uri külsejű s modoru férfiuval növelni
másképp ez is egyike volt az ő tartalékos férj
jelöltjeinek. Légrády közel negyven éves, jó
megjelenésű, vagyonos földbirtokos volt. Meg-
lehető könnyelmű életet élt, nagyon szívesen
kártyázott s ivott reggelig jóízű mulatós cim-
borái között.

Kissé korlátolt ember lévén, nem vette
észre, hogy ő a furfangos Alicének valószínű
játékszer a kezében s meg volt győződve, hogy
az teljes mértékben viszonzza az ő érzelmeit
Azonban saját maga is csodálkozott rajta, hogy
évek óta nem nyílt alkalma tisztázni egymás-
iránti helyzetüket.

Ahányszor találkozott vele mindig elhatá-
rozta, hogy ma véglegesen döntő választ kér,
de a kacér leány rendszeren megakadályozta őt
ebben, azonban mindig azon biztos tudattal

bucszott el tőle, hogy ez őt egyedül csak
őtet szereti s a többiekkel mulat, s társaságuk
csupán hiúságának hizeleg.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A kamara értesítése. A pólai cs. és
kir. tengernagyi hivatal a pólai tengerészeti ru-
házi és felszerelési hivatal részére az 1912.
évben szükséges 270,000 méter csinvat lenv.
szon szállításának biztosítására pályázatot hirdet.
A pályázati ajánlatok a folyó 1911. évi aug.
hó 1-ig a pólai cs. és kir. tengernagyi hivatal.
hoz küldendők b. Egyébként a pályázatra vo-
natkozó részletes feltételek a kamarai irodában
a hivatalos órák alatt d. e. 8, d. u. 2 óráig
megtekinthetők. Nagyvárad, 1911. június hó 1.
A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:
Huzella Gyula, kir. keresk. tan. elnök. dr. Sir-
kadi Lajos, titkár.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése
Budapesten

A budapesti gabonaüzlet az irányzat
lanyha volt.

Határidők sáralata:

Októberi buza	—	—	—	—	11:07
Októberi rozs	—	—	—	—	9:05
Októberi zab	—	—	—	—	7:63
Juliusi tengeri	—	—	—	—	6:65
Augusztusi tengeri	—	—	—	—	6:70
Augusztusi repce	—	—	—	—	14:40

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiók-
jának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	—	815:50
Oszták hitelrészvény	—	—	641:50
Jelzálogbank	—	—	483—
Leszámitoló és pénzváltó	—	—	560—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKIS GYULA

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	8 10
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	8 41
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD

Félix-fürdő ind.	8 40	10 30	3 00	5 40	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 07	5 47	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 20	6 00	9 00
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 30	6 10	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

**MEGELŐZÖTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPOGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy jó hírnévnek örvendő péküzletemet cukrászdai sütemények készítésével kibővítve, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemű tiszta teavajból készült vajás sütemények, továbbá torták, piskóták, Perfék, fagylaltok és minden e szakmába vágó cikkek nálam naponta frissen állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Megrendelések pontosan azonnal teljesíttetnek és házhoz küldetnek. Tisztelettel:

Deutsch Benjámín,

Főüzlet: Szacs vay-utca 41 szám.

Fióküzletek: Szent László-tér Rimanóczy-ház.
Szent János-utca 4. szám, Rákóczi- (Fő)-utca
22. Középe ssy-ház.

Telefon szám 39.

27

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40
gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor.
100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tebát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fény-
képes z-lámpák ugyancsak legolcsóbb
áron kaphatók.

Csillárok.

Évlámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön-
céllra épített nagy

csillár-raktárunkat
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

16órától 1216óról minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, hővi sét, átalakítá-
sát, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
litását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

81

Főszere lő telefonja 55. sz.
Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Jégszekrények

nagy választékban

Fagylaltgépek

Ltr.	1	2	3	4
Kor.	10.-	12.50	14.50	17.-

Vajköpülőgépek

Ltr.	1	2	3
Kor.	3.60	4.80	5.60

Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.
Modern konyhaberendezések zománcos és Alumínium edényekből.

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr.
1 » francia szájviz	25 »	1 tégely Margit krém	40 »	1 Gillette utánzatú borotva készlet	1 » 50 »
1 » szájszagtalánító	50 »	1 » Diana krém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »	1 drb Diana szappan	65 »	1 dublé bajuszkefe	20 »
3 » Thymol	20 »	1 dob Lickner puder	38 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatol	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » tégely Odontin fogpaszta	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő krém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőkrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » Jera violette brillantin	30 »	3 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	30 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumicső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	38 »	Egynegyed Ko Brunz watta	35 »
1 » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfinomító	20 »		
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az áráról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI” vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI” szálloda, vendéglő és kávéház bérletje.

Telefon: 263 szám.

Hirdetések
felvételnek
a lap kiadó-
hivatalában

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabútorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takarék tüzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénes hőforrás, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csúsz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészkek gyulladások, méh-hurut, medencebeli sejtszövetlök és izzadmányoknál. Ivógyógyimód alakjában, idült gyomorbanfájdalmaknál, mákacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknek, sárgaság és epeköveknek, meglepő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és iszap fürdők. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 350 kényelmes lakó szoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlap-árak, elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennis-pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. — Posta, távirat, interurbán telefon. — Curtaxe és zenedíj nincs. Prospektust küld az igazgatóság.

342